Transparency International Sverige

Verksamhetsberättelse för 2012

Transparency International Sverige (TI Sverige), som bildades 2004, är en svensk självständig obunden, icke-kommersiell ideell förening som tillsammans med ytterligare ett hundratal nationella avdelningar världen över ingår i det globala nätverket Transparency International vars säte är i Berlin, Tyskland.

TI Sverige arbetar med att bedriva en bred informationsverksamhet och opinionsbildning för att sprida kunskap om korruptionens skadliga verkningar och verka för ökad transparens i såväl offentlig som privat sektor. Korruption är, enligt TI Sveriges definition, att "utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans räkning".

TI Sverige skall:

- arbeta förebyggande samt genom opinionsbildning och information öka medvetenheten i Sverige om korruptionen och dess skadeverkningar,
- driva på genomförandet av reformer och systemförändringar som ökar öppenhet och insyn, som förstärker och slår vakt om integritet och civilkurage och som i övrigt motverkar och bekämpar korruption,
- sprida kunskap om åtgärder mot korruption och ta initiativ till samarbete för korruptionsbekämpning, samt
- verka för öppenhet och insyn, ansvarstagande och civilkurage och därigenom motverka uppkomsten av kulturer och miljöer där missbruk av ställning kan få grogrund.
- främja antagandet och efterlevnaden av nationella och internationella normer som syftar till att motverka korruption

TI Sverige samarbetar med myndigheter, organisationer och privata företag. TI Sveriges roll är inte att granska enskilda fall av korruption eller exponera individer.

TI Sverige är registrerad som ideell förening och har organisationsnummer 802420-1363.8

Föreningens styrelse

Styrelsen valdes vid föreningens stämma 17 april 2012 och har bestått av:

- Ann Wilkens, ordförande
  Ambassadör
- Anna-Karin Lundin, vice ordförande
  Tidigare justitieråd i högsta förvaltningsdomstolen
- Göran Steen, kassaförvaltare
  Konsult, tidigare revisionsdirektör Riksrevisionsverket (RRV)

- Robert Engstedt
  Åklagare, Ekobrottsmyndigheten
- Sussi Kvart
  Jur.kand. managementkonsult, Senior Advisor
- Einar Lundgren,
  Tidigare chefsjurist, Skanska
- Olle Lundin
  Professor i förvaltningsrätt, Uppsala universitet
- Birgitta Nygren
  Ambassadör
- Anders Wiger
  Senior Advisor
- Carl-Johan Cronstedt, suppleant
  Civilekonom
- Catherine von Heidenstam, suppleant
  Ambassadör
- Sven Hultberg Carlsson, suppleant (avgick 2012-12-31 på egen begäran)
  Journalist
- Kristina Simion, suppleant
  Jur.kand. Folke Bernadotteakademin

Styrelsen har utsett följande arbetsgrupper:

Samarbete med näringslivet: Anders Wiger (ordf.), Einar Lundgren, Robert Engstedt samt Carl-Johan Cronstedt.

Fundraising i övrigt: Ann Wilkens (ordf,), Göran Steen, Anders Wiger samt Birgitta Nygren.

Protokollförda styrelsemöten, sju stycken, har hållits 12 januari, 15 mars, 17 april (konstituerande), 7 maj, 3 september, 8 oktober, samt 3 december.

Det konsultativa rådet

Föreningens styrelse valde, den 3 december 2012, att bordlägga frågan om ett konsultativt råd tills vidare.

Föreningens revisorer

Bo Dahlström och Tomas Kjerf har varit TI Sveriges revisorer, med Camilla Thomson och Björn Mothander som revisorssuppleanter.

Föreningens valberedning

Valberedningen har bestått av Disa Håstad (sammankallande) och Anders Forsse.

Föreningens kansli och anställda

Förningens kansli ligger i TCO:s lokaler på Linnégatan 14 i Stockholm. I oktober flyttades kansliet till en mindre lokal på samma adress.

Organisationssekreterare under året har varit Lotta Rydström anställd på 25 %, utöver sin deltidstjänst som projektkoordinator för projektet finansierat av Svenska Postkodstiftelsen (anställd fr.o.m. 2011-05-10). Alf Persson har varit projektkoordinator på deltid för European National Integrity System-projektet (anställd 2011-01-26 – 2012-10-31 men fr.o.m. 2012-07-01 på pro-bono basis). Sven Hultberg Carlsson (anställd 2011-08-18 – 2012-06-30) och Lina Dieckmann (anställd 2012-07-10 – 2012-10-31) har deltidsarbetat som projektassistenter för European National Integrity System-projektet.

Föreningens bokföring har skötts av bokföringskonsulten Barrviken Redovisning AB. Övrigt arbete har utförts som icke-arvoderat frivilligarbete av styrelsens ordförande och medlemmar. Även revisorerna arbetar ideellt.

Föreningens medlemmar och medlemsverksamhet

Under 2012 skedde en markant ökning i medlemsantalet och föreningen välkomnade ett fyrtiotal nya medlemmar. Under året har föreningen haft 161 privatpersoner som medlemmar, varav 128 har betalat medlemsavgift under 2012. Medlemsavgiften för privatpersoner har varit oförändrad (250 kronor).

Årsavgiften för juridiska personer har varit 20 000 kronor. För ideella föreningar som önskar medlemskap har årsavgiften varit 1 000 kronor. Följande juridiska personer har under 2012 varit medlemmar i föreningen: East Capital, Tethys Oil, Tyréns, samt PwC.

I november 2011 instiftade föreningen ett näringslivsforum "Corporate Supporters Forum", med en årsavgift på 50 000 kronor per företagsmedlem. Vid årsskiftet 2012/2013 hade näringslivsforumet åtta medlemmar: Atlas Copco, H&M, Ernst & Young, SCA, Siemens, Skanska, Vinge AB och White & Case.

Vid årsstämman i april 2012 talade Yrsa Stenius, tidigare Allmänhetens Pressombudsman och chefredaktör på Aftonbladet, på temat "Medierna - yttrandefrihetens fundament eller kommersiell underhållningsindustri?". Föreningen bjöd in till två medlemsmöten under året, ett i februari där medlemmarna gavs möjlighet att ta del av den stora studien "Motståndskraft, oberoende, integritet – kan det svenska samhället stå emot korruption?" samt ett i december, då medlemmarna bjöds in att diskutera ett utkast till långsiktig strategi för perioden 2013-2015. Under dessa möten informerades också om aktuell verksamhet, fokusområden samt kommande aktiviteter.

Föreningens medlemmar har även varit inbjudna att delta i de aktiviteter TI Sverige enskilt eller tillsammans med olika samarbetsparter anordnat.

Föreningens strategi 2013-2015

Under hösten utarbetade en arbetsgrupp inom styrelsen ett utkast till långsiktig strategi för TI Sverige (vilket sedermera antogs vid det första styrelsesammanträdet 2013). Som nämnts ovan, gavs föreningens medlemmar möjlighet att diskutera och kommentera strategiutkastet vid ett medlemsmöte i november. Föreningens strategi grundar sig på den globala strategi som är gemensam för alla TI-avdelningar. Från denna grund har lokala fokusområden identifierats.

Föreningens verksamhet under 2012

Under året har föreningen bedrivit två omfattande projekt: i) det av EU-kommissionen finansierade projektet "Evidence-Based Action Against Corruption: The European Integrity

Systems Project (ENIS)" samt ii) ett projekt ämnat att stärka föreningen och dess verksamhet, finansierat av Svenska PostkodStiftelsen.

Dessa två projekt har varit nära knutna till föreningens dagliga verksamhet och dess aktiviteter kommer därför, efter en inledande introduktion, att presenteras gemensamt.

European National Integrity System (ENIS) – finansierat av EU-kommissionen

Under 2011 och 2012 deltog TI Sverige i "Evidence-Based Action Against Corruption: The European Integrity Systems Project". Detta projekt syftade till att undersöka vilka förutsättningar 25 europeiska länder har för att motverka korruption. Undersökningen inriktades framförallt på de centrala institutioner för styret av ett land som har betydelse för att upprätthålla hög integritet och att bekämpa korruption. I Sverige undersöktes följande institutioner: riksdag, regering, domstolar, polis och åklagare, offentlig sektor, valmyndighet, ombudsman, riksrevision, politiska partier, media, det civila samhället och näringslivet. Både institutionernas juridiska och formella status och hur de faktiskt presterar ifråga om resurser, oberoende, öppenhet och ansvarighet har nagelfarits och utvärderats i tre dimensioner: kapacitet, styrning och roller.

Studien har genomförts av ett antal författare, under ledning av docent Staffan Andersson vid Linnéuniversitetet i Växjö. Resultatet, i form av en omfattande studie, presenterades vid ett välbesökt seminarium den 8 februari 2012. Lanseringen blev väl mottagen och rönte uppmärksamhet i många olika medier. Studien bedömer att Sveriges motståndskraft mot korruption visserligen är stark, men att det finns områden – till exempel öppenhet och insyn i offentligt finansierad verksamhet i privat ägo, redovisning av privata partibidrag och skydd för whistleblowers – där skyddet är svagare.

Under hösten genomfördes ett antal påverkansaktiviteter gemensamt för projektet och TI Sveriges kärnverksamhet.

Konsolidering och förstärkning av föreningens verksamhet – finansierat av Svenska PostkodStiftelsen

Föreningen beviljades i maj 2011 projektbidrag från Transparency International (TI)[1] för aktiviteter syftande till att stärka föreningen och dess verksamhet på längre sikt. I projektet ingick aktiviteter för att stärka föreningens finansiella bas, förstärkt och utökat samarbete med näringslivet, koncentration på vissa utvalda fokusområden samt att väcka opinion och bidra till en ökad medvetenhet om korruptionens skadliga effekter.

Projektet har fokuserat på följande tematiska områden: *förstärkt lagskydd för whistleblowers, korruptionsrisker inom den kommunala sektorn* samt *korruptionsrisker inom byggsektorn.* Inom dessa tre områden utarbetades tre rapporter med rekommendationer om förbättringar och förstärkningar av respektive område. Dessutom genomfördes en rad öppna seminarier med inbjudna talare, expertmöten och rundabordssamtal. [2]

Vidare har föreningen fokuserat på ett utökat samarbete med näringslivet och etablerat ett näringslivsforum med för närvarande åtta medlemmar (se mer om detta nedan).

Breddning av den finansiella basen

Under den senare delen av 2011 etablerade TI Sverige ett näringslivsforum - *Corporate Supporters Forum* – initialt inriktat på svenska storföretag. Syftet var dels att bidra till ett

[1] Projektmedlen kommer från Svenska PostkodStiftelsen och har kanaliserats genom TI.

[2] Läs mer om dessa aktiviteter i avsnittet "Opinionsbildande verksamhet".

etiskt företagsklimat och en god bolagsstyrning bland svenska företag, dels att förstärka föreningens ekonomi. Föreningen erbjuder bl.a. skräddarsydda utbildningar, runda-bordssamtal med speciellt inbjudna talare samt tillgång till TIs nätverk och resurser.

Förutom de två nämnda projekten, vilka bidragit till att täcka även kärnverksamhetens kostnader, har även följande finansiering beviljats:

- "Whistleblowing: An alternative to silence." TI Sverige deltog i ett större forskningsprojekt om nuvarande whistleblowing-lagstiftning i 25 europeiska länder.
- "The Nordic Model." TI Sverige bjöd in de nordiska TI-avdelningarna till ett möte för att diskutera gemensamma påverkansstrategier, finansieringsmöjligheter och projektförslag med bäring i gemensamma resultat från respektive ENIS-studier.
- "Transparens i företagens rapportering." Under hösten inledde TI Sverige en granskning av transparensen i rapporteringen hos Sveriges 20 största företag. Förlagan var en studie genomförd av Transparency Internationals internationella sekretariat, som granskat världens 105 största företag.

Opinionsbildande verksamhet

Whistleblowing

I april lanserade föreningen rapporten "Whistleblowing: förutsättningar och skydd för dem som slår larm om korruption och andra oegentligheter". Rapporten belyser bl. a. avsaknaden av en svensk lagstiftning ur ett internationellt perspektiv. I rapporten förslår TI Sverige ett antal konkreta åtgärder och riktar rekommendationer till olika beslutsfattare. I samband med lanseringen av rapporten reviderades även positionspappret rörande whistleblowing.

Föreningen bjöd in ett antal experter på whistleblowing-frågor att kommentera några av rekommendationerna i rapporten. Detta möte, som ägde rum i november, bidrog dels till ökad kunskap inom föreningen, dels till att inspirera kommande påverkansaktiviteter och -strategier.

Korruptionsrisker i kommuner och landsting

Baserat på det arbete som bedrivits under 2011 och det expertmöte som hållits i september 2011 bjöd föreningen i januari in, till ett öppet seminarium om korruptionsrisker i kommuner och landsting. Ett rapportutkast presenterades och diskuterades, vilket sedan lade grunden för den rapport som lanserades i juni. Föreningen framhåller i rapporten bl. a. vikten av en fristående, extern kommunal revision och efterlyser särskilt förbättrade förutsättningar för kontroll och ansvarsutkrävande.

Seminariet och rapporten följdes i december upp med ett expertmöte där rekommendationerna rörande intern kontroll och revision behandlades.

Korruptionsrisker i samhällsbyggnadssektorn

Tillsammans med Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademin, Byggcheferna, SKL och Samhällbyggnadssektorns etiska råd bjöd föreningen i september in till ett seminarium om affärsetik i samhällsbyggnadssektorn. Seminariet grundade sig på föreningens rapport "Korruptionsrisker och förebyggande åtgärder i samhällsbyggnadssektorn – en litteraturstudie och sammanfattande analys" samt ett flertal attitydstudier som utförts av övriga organisatörer. Under seminariet konstaterades att samhällsbyggnadssektorns

karaktär ställer särskilda krav på transparenta processer, gott ledarskap och omfattande utbildning i syfte att motverka korruption.

Etiskt affärklimat inom svenskt näringsliv

I mars anordnade TI Sverige tillsammans med East Capital ett seminarium om affärsklimatet i Ryssland. Ett femtiotal företagsrepresentanter och föreningsmedlemmar diskuterade vilka möjligheter den ryska marknaden ger svenska företag och hur man bäst kan uppnå ett etiskt affärsklimat. I seminariets huvudanförande delade Elena Panfilova från TI Ryssland med sig av sina erfarenheter från ett mångårigt antikorruptionsarbete.

I april arrangerade Kreab Gavin Anderson i samarbete med TI Sverige ett seminarium om förebyggande antikorruptionsarbete i näringslivet. Under året har dessutom två rundabordssamtal för medlemmar i näringslivsforumet arrangerats.

Förutom ovannämnda fokusområden har föreningen aktivt arbetat vidare med bland annat frågor som rör transparent partifinansiering samt politikers och offentliganställdas övergång till näringslivet.

Övriga seminarier som föreningen samarrangerat eller aktivt deltagit i

Juli	Seminarier om mutbrottslagstiftningen och affärsetik i Almedalen, Visby.
September	Föreläsning vid Stockholms universitet om korruption i Sverige och Europa.
Oktober	Föreläsning vid Linköpings universitet om korruption i Sverige och Europa.

Därutöver har medlemmar av styrelsen, kansliet eller tillfrågade experter inom TIs nätverk under året deltagit i ett flertal seminarier, hållit föreläsningar och gett presentationer. Föreningen har även tagit emot besök av ett flertal nationella delegationer, bl.a. från Ryssland och Kina.

Marknadsföring och kommunikation

Föreningens hemsida uppdateras löpande med information om föreningen och dess verksamhet. Hemsidan informerar även om kommande seminarier och andra aktiviteter som föreningen bjuder in till.

Ett flertal pressmeddelanden och artiklar har publicerats under året – i samband med seminarier, rapportlanseringar eller som kommentarer till externt publicerade utvärderingar eller rapporter.

Under året har föreningen gett ut tre Nyhetsbrev.

Föreningen har under året varit aktiv på Facebook och Twitter där medlemmar och andra intresserade har haft möjlighet att följa verksamheten och även få tillgång till aktuella nyheter inom transparens och antikorruption. Facebookgruppen hade vid årets slut 450 medlemmar – en ökning med 50 % sedan 2011. Föreningen hade under året hjälp av en volontär för mediebevakning.

Kontakter med TI-S och andra nationella avdelningar

Ann Wilkens representerade föreningen vid det regionala mötet för europeiska och centralasiatiska TI-avdelningar i juni.

I början av november träffades representanter för nästan 100 nationella TI-avdelningar på ett gemensamt årsmöte - Annual Membership Meeting – i Brasilia, Brasilien.. Birgitta Nygren

deltog som officiell representant för TI Sverige. Bl.a. diskuterades korruption och transparens inom den finansiella sektorn, vikten av att införa antikorruption som ett post-millenniemål och korruptionens påverkan på redan begränsade naturresurser. Stort fokus lades även på att den civila sektorns utrymme minskar i stora delar av världen – genom att såväl finansiering som erkännande och inflytande reduceras. Årsmötet hölls i samband med "International Anti-Corruption Conference (IACC)" där TI Sverige även deltog.

Föreningen har under 2012 haft täta kontakter med de övriga nordiska TI-avdelningarna (se bl.a. *Breddning av den finansiella basen*).

Föreningens ekonomi

TI Sveriges totala intäkter, inklusive projektfinansierad verksamhet är 1 494 473 kr för 2012 och de totala verksamhetskostnaderna utgör 1 204 407 kr. Intäkter för den icke projektfinansierade verksamheten 2012 uppgår till 538 013 kr och kostnader till 247 937 kr. Dessa kostnader inkluderar 28 669 kr av ofinansierade kostnader och overhead för ENIS-projektet under 2012.

ENIS-projektet har över projekttiden 2011 och 2012 genererat en kostnad på 865 345 kr, varav 56 587 kr är ofinansierade kostnader (non eligible) som finansierats av föreningens ordinarie verksamhet. I ENIS-projektet kommer slutbetalningen av projektmedlen också att utbetalas senare under 2013 vilket medför att projektet vid årsskiftet har ett likviditetsmässigt underskott på 22 989 kr som måste täckas av föreningens ordinarie medel till dess projektbidragen utbetalas. Eftersom EU är medfinansiär kan det dröja till slutet av innevarande år innan slutligt godkännande sker.

Postkodprojektet har över projekttiden 2011 och 2012 genererat en kostnad på 1 003 053 kr, Projektet har varit fullt finansierat och gett ett visst bidrag till föreningens ekonomi genom att täcka en del av hyreskostnaden. Slutbetalning av återstående projektmedel, 31 746 kr kommer att ske när Postkodstiftelsen godkänt slutrapport och revisionsberättelse.

För projekten finns en mera detaljerad ekonomisk redovisning i Not 6 och 7 i den ekonomiska berättelsen.

Föreningens ekonomiska resultat efter finansiella poster uppgår till 290 058 kr. Detta belopp föreslås balanseras i ny räkning för 2013 vilket ger en ingående balans för 2013 av eget kapital på 397 490 kr.

Slutord

TI Sverige har under 2012 haft en genomgående hög aktivitetsnivå, delvis sammanhängande med att två omfattande projekt slutförts. Dessa har bidragit till att stärka även kärnverksamheten och bygga upp expertis inom föreningen. Samtidigt har korruptionsfrågorna uppmärksammats i samhällsdebatten och TI Sverige ses i ökande grad som en samtalspart i den pågående diskussionen. Föreningens medlemsbas har breddats, såväl vad gäller enskilda medlemmar som företag. Utvecklingen har således varit positiv.

Samtidigt återstår mycket att göra för att säkra föreningens ekonomiska förutsättningar via en breddad, uthållig och långsiktig finansiering. Med egen finansiering kan föreningen i ökande grad lägga upp ett strategiskt påverkansarbete anpassat till det svenska samhället. De områden som i första hand avtecknar sig för sådana insatser är korruptionsrisker inom kommuner och landsting, offentliga upphandlingar, whistleblowing, öppenhet beträffande de

politiska partiernas finansiering och karantänsregler för övergång från offentlig till privat tjänst. På ett generellt plan behöver också medvetenheten om förekomsten av korruption och dess olika yttringar öka i det svenska samhället. I detta sammanhang har TI Sverige en viktig roll som vakthund.

Engagerade medlemmar utgör basen för TI Sveriges verksamhet. Styrelsen vill tacka alla, både medlemmar och andra, som under 2012 aktivt bidragit med sitt stöd, sin expertis och värdefulla erfarenhet. Ett särskilt stort tack går till de företagsmedlemmar som under året bidragit till föreningens finansiering samt till Ernst & Young och ~~White & Case~~, som så generöst ställt lokaler för möten och seminarier till förfogande.

Stockholm den 18 mars 2013

Ann Wilkens
Ordförande

Anna-Karin Lundin
vice ordf.

Göran Steen
kassaförvaltare

Robert Engstedt

Sussi Kvart

Einar Lundgren

Olle Lundin

Brigitta Nygren

Anders Wiger

Carl-Johan Cronstedt

Catherine von Heidenstam